

**Advies ondersteuning
en financiële tegemoetkomingen
slachtoffers nieuwjaarsbrand Volendam**

Eindrapport Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam

Juni 2002

Eindrapport

Inhoudsopgave

Voorwoord

Leeswijzer

Samenvatting

Toelichting	8
Adviezen en aanbevelingen op een rij	10

Deel 1 De resultaten

1 Doelgroepen	
1.1 Inventarisatie	13
2.1 Doelgroepen	13
2 Centrum voor reïntegratie en nazorg	
2.1 Doel van het centrum voor reïntegratie en nazorg	15
2.2 Behoeften van de doelgroepen	16
2.3 Functies en werkwijze van het centrum voor reïntegratie en nazorg	17
2.4 Voorwaarden voor de uitvoering	19
2.5 Overgang van AIC/Het Anker naar het centrum voor reïntegratie en nazorg	19
2.6 Aanbevelingen voor de uitvoering	20
2.7 Evaluatie	21
3 Regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit	
3.1 Doel van de regeling	22
3.2 De grondslag van de tegemoetkoming	23
3.3 Verschil met Enschede	24
3.4 Richtlijnen voor de opstelling van de regeling	24
3.5 Aanbevelingen voor de uitvoering	25
4 Regeling Tegemoetkoming in kosten	
4.1 Doel van de regeling	27
4.2 Samenvatting van de regeling	28
4.3 Evaluatie	32
4.4 Aanbevelingen voor de uitvoering	33

Deel 2 Het proces

5	Verkenning	
5.1	Opdracht	35
5.2	Uitgangspunten	36
5.3	De problemen in beeld: de inventarisatie	37
5.4	Conclusies inventarisatie	40
6	Adviezen en motivering	
6.1	Grootste zorg	42
6.2	Drie voorstellen voor (financiële) ondersteuning	42
6.3	Maatschappelijke solidariteit	44
6.4	Financiering	46
6.5	Uitvoering	46
7	De commissie en haar omgeving	
7.1	Samenstelling commissie	48
7.2	Werkwijze	48
7.3	Communicatie	49

Voorwoord

Een zelfstandige toekomst

Anderhalf jaar na de nieuwjaarsbrand van 2001 in Volendam zijn de gevolgen ervan nog dagelijks van invloed op het leven van de getroffenen en hun omgeving. Deze gevolgen beïnvloeden een leven lang het bestaan van een groot aantal slachtoffers. De slachtoffers hebben ernstig lichamelijk en psychisch letsel opgelopen. Zij lopen tegen allerlei praktische en sociale problemen aan. De toekomst van veel jongeren is van de ene op de andere dag totaal anders geworden dan zij mochten verwachten. Toch willen ook deze jongeren in staat zijn zelf vorm te geven aan hun toekomst. Ook zij willen zicht hebben op een zelfstandige maatschappelijke en economische positie in onze samenleving.

Voor ons als leden van de Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam was de belangrijkste vraag hoe wij de jongeren hierbij zouden kunnen helpen. De jongeren en hun naasten verdienen extra ondersteuning in hun streven naar een zelfstandige toekomst. Dat is de reden dat wij ons niet beperkt hebben tot adviezen over financiële ondersteuning. Wij adviseren ook om de jongeren gedurende langere tijd vanuit een centrum voor reïntegratie en nazorg, dichtbij huis en concreet, hun weg te helpen vinden.

Maatschappelijke solidariteit

Volendam is ernstig getroffen door de massaliteit van de ramp. De ramp riep onmiddellijk spontane uitingen op van maatschappelijke solidariteit, niet alleen vanuit de Volendamse samenleving maar vanuit de hele Nederlandse samenleving. Gemeente, rijksoverheid en de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (SSNV) hebben vanaf het begin samengewerkt in de eerste opvang van slachtoffers. De SSNV geeft, in samenwerking met de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (BSNV), vorm aan het particuliere deel van de maatschappelijke solidariteit.

Niet alleen de SSNV maar ook de overheid wil naast de eerste opvang een aanvullende rol spelen in de uitingen van maatschappelijke solidariteit. Aan de Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam heeft de overheid gevraagd om voorstellen te doen voor de invulling van deze rol.

Omdat het om maatschappelijke solidariteit gaat, adviseert de commissie over financiële tegemoetkomingen en niet over schadeloosstelling. De commissie adviseert daarnaast de overheid om als onderdeel van haar zorgtaak ook praktische ondersteuning te geven.

De commissie heeft haar voorstellen in goed overleg met de SSNV opgesteld. De SSNV was als adviserend lid in de commissie vertegenwoordigd. De SSNV vertegenwoordigt het particuliere deel van de maatschappelijke solidariteit. Ook met de BSNV heeft de commissie overleg gevoerd. Wij danken beide hiervoor. Dat neemt niet weg dat de commissie, de SSNV en de BSNV ieder een eigen verantwoordelijkheid hadden, en nog hebben. Wij dragen als commissie als enige de verantwoordelijkheid voor de adviezen zoals wij deze hebben opgenomen in dit rapport.

Ook in de uitvoering van de voorstellen van de commissie zullen de overheid en de SSNV nauw samenwerken, met inachtneming van de eigen verantwoordelijkheid. De commissie doet in dit rapport aanbevelingen voor de uitvoering.

J. van Lidth de Jeude,

voorzitter Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam

Leeswijzer

Voor u ligt het rapport van de Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam. In dit rapport vindt u de adviezen van de commissie aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam.

Samenvatting

Deel 1 De resultaten

Dit deel bevat de inhoud van de voorstellen van de commissie. Per voorstel doet de commissie ook aanbevelingen hoe deze uit te voeren.

Doelgroepen

Een uitgebreide inventarisatie heeft inzicht gegeven in de aard van de problemen die verschillende groepen als gevolg van de ramp ondervinden. De commissie komt met haar adviezen tegemoet aan de verschillende soorten problemen van alle doelgroepen.

Centrum voor reïntegratie en nazorg

Het eerste advies van de commissie betreft de oprichting van een centrum voor reïntegratie en nazorg. Dit centrum begeleidt getroffen en in hun proces van (bij)scholing en (her)intreding in werk, en zorgt ervoor dat de medische en psychosociale nazorg voor een brede groep toegankelijk is. De commissie adviseert om het huidige Advies- en informatiecentrum Het Anker (AIC/Het Anker) in te richten als een centrum voor reïntegratie en nazorg. Alle doelgroepen kunnen hier terecht.

Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit

Het tweede advies van de commissie betreft een regeling voor een uitkering ineens voor slachtoffers met blijvend lichamelijk en psychisch letsel. Deze regeling moet de materiële gevolgen van blijvende invaliditeit verzachten en de slachtoffers een financiële basis geven van waaruit zij beter in staat zijn de draad van het leven weer op te pakken en een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen.

Tegemoetkoming in kosten

Tot slot adviseert de commissie om getroffen en hun naasten tegemoet te komen in de verschillende soorten kosten die niet op enig andere wijze worden vergoed. Het gaat dan om kosten die het gevolg zijn van de ramp.

Deel 2 Het proces

De adviezen van de commissie zijn het resultaat van de vraag hoe de overheid, tezamen met het particulier initiatief, uiting kan geven aan de maatschappelijke solidariteit met Volendam. Niet alleen de Nederlandse bevolking maar ook de overheid toont zich solidair. In deel 2 legt de commissie verantwoording af over haar motivering en over de keuzes die zij gedaan heeft. Ook geeft zij uitleg over de werkwijze die zij heeft gevolgd.

Verkenning

In dit hoofdstuk vindt u de tekst van de opdracht aan de commissie en de uitgangspunten die de commissie bij haar werk heeft gehanteerd. Ook gaat dit hoofdstuk in op de resultaten van de uitgebreide inventarisatie die de commissie heeft uitgevoerd. De adviezen van de commissie zijn op deze inventarisatie gebaseerd.

Motivering

Maatschappelijke solidariteit is de grondslag van het werk van de commissie. In dit hoofdstuk geeft de commissie haar visie hierop weer.

De commissie en haar omgeving

Tot slot legt de commissie verantwoording af over haar samenstelling, werkwijze en communicatie.

Samenvatting

Toelichting

De staatssecretaris voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft de Commissie financiële afwikkeling II vuurwerkramp Enschede gevraagd haar werk uit te breiden naar Volendam. Hij deed dit naar aanleiding van een motie in de Tweede Kamer. De opdracht was voorstellen te doen voor tegemoetkomingen in de materiële gevolgen van lichamelijk en psychisch letsel dat de slachtoffers in Volendam hebben opgelopen.

De voorstellen die de Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam in dit rapport doet, gaan over de invulling van de rol van de overheid in de maatschappelijke solidariteit met Volendam. Particulier initiatief en overheid werken samen in het uiting geven aan de maatschappelijke solidariteit. In Volendam is het particulier initiatief gebundeld in de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (SSNV).

Omdat het om maatschappelijke solidariteit gaat, zijn de voorstellen gericht op tegemoetkomingen en niet op schadeloosstelling.

De voorstellen zijn in overleg met de SSNV, adviserend lid van de commissie, tot stand gekomen. Ook is overleg gevoerd met de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam. De commissie is overigens als enige verantwoordelijk voor de adviezen in dit rapport.

De commissie heeft een uitgebreide inventarisatie gehouden om zicht te krijgen op de veelheid van problemen en op bestaande regelingen die een bijdrage aan de oplossing van problemen kunnen leveren.

De situatie in Volendam is wezenlijk anders dan die in Enschede. In Volendam gaat het om een grote groep slachtoffers van jonge leeftijd waarvan een groot deel uitzonderlijk ernstige brandwonden heeft opgelopen. Zij ondervinden hun leven lang ernstige lichamelijke, psychische, maatschappelijke en financiële problemen. De gehele Volendamse gemeenschap, en met name de slachtoffers en hun naasten, maakt zich veel zorgen in hoeverre de slachtoffers in staat zullen zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen. De commissie deelt deze zorgen. Om die reden doet de commissie drie voorstellen.

De commissie stelt niet alleen financiële ondersteuning van slachtoffers en hun naaste familieleden voor, maar ook ondersteuning door middel van de diensten van een centrum voor reïntegratie en nazorg. Van deze diensten moeten in de ogen van de commissie ook andere groepen in de omgeving van de jongeren gebruik kunnen maken, als zij problemen als gevolg van de ramp ondervinden.

De drie voorstellen van de commissie zijn:

1. Ondersteuning door een centrum voor reïntegratie en nazorg

Dit centrum moet de jongeren begeleiding op maat geven om ondanks alle problemen toch hun eigen maatschappelijke en economische toekomst vorm te geven. Het centrum begeleidt bij (her)intreding op de arbeidsmarkt en (bij)scholing. Bovendien vervult het een belangrijke (coördinerende) rol in de nazorg. Niet alleen de slachtoffers maar ook de andere groepen kunnen hier terecht.

2. Eenmalige tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit

De commissie stelt voor de slachtoffers met blijvend lichamelijk en psychisch letsel een uitkering ineens te verstrekken die afhankelijk is van de mate van functionele invaliditeit. Deze uitkering moet voor de grote groep jongeren de materiële gevolgen van blijvende invaliditeit verzachten, en de slachtoffers stimuleren om de draad van het leven weer op te pakken en hun toekomst zelf vorm te geven. De uitkering geeft de slachtoffers een financiële basis van waaruit zij beter in staat zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen en financiële onzekerheden het hoofd te bieden.

3. Tegemoetkoming in kosten als gevolg van door de ramp opgelopen letsel

Om de effecten van een opeenstapeling van problemen te verzachten, stelt de commissie voor om slachtoffers en hun naasten (ook naasten van overleden slachtoffers) financieel tegemoet te komen in de kosten die zij (hebben) moeten maken als gevolg van door de ramp opgelopen letsel.

De drie voorstellen tezamen vormen een pakket dat tegemoet komt aan de zorg van de commissie over de situatie van de slachtoffers. Het centrum voor reïntegratie en nazorg levert daadwerkelijke steun bij het vormgeven van de eigen maatschappelijke en economische toekomst. De eenmalige tegemoetkoming als gevolg van functionele invaliditeit verschaft een financiële basis van waaruit de slachtoffers beter in staat zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen en financiële onzekerheden het hoofd te bieden. De tegemoetkoming in kosten moet de effecten van een opeenstapeling van problemen verzachten.

In dit rapport doet de commissie eveneens aanbevelingen over de vormgeving en de uitvoering van haar voorstellen. De commissie regelt niet zelf de uitvoering maar adviseert haar opdrachtgever hierover.

Adviezen en aanbevelingen op een rij

Adviezen

- 1 De commissie adviseert om AIC/Het Anker om te vormen tot een centrum voor reïntegratie en nazorg, en haar daartoe (financieel) te ondersteunen. Alle groepen kunnen bij het centrum voor reïntegratie en nazorg terecht.

De commissie adviseert om in 2006 een evaluatie te houden. Deze evaluatie moet uitwijzen of er een noodzaak is om het centrum voor reïntegratie en nazorg ook na 1 januari 2007 voor te zetten, of dat het eventuele overblijvende taken beter over kan dragen aan andere instellingen.

- 2 De commissie adviseert een regeling Tegemoetkoming in schade (financiële gevolgen) in verband met functionele invaliditeit op te stellen. Slachtoffers kunnen op grond van deze regeling een eenmalige tegemoetkoming ontvangen. De hoogte daarvan is een percentage van een maximaal uit te keren bedrag, dat het basisbedrag genoemd wordt. Het percentage dat wordt uitgekeerd, is afhankelijk van de mate van functionele invaliditeit. De commissie adviseert het basisbedrag op € 150.000 te stellen.

De commissie adviseert de AMA-richtlijnen als methode te hanteren voor de bepaling van de mate van functionele invaliditeit maar van tevoren afspraken te maken over de indeling van brandwondenletsel. Hierbij moet uitdrukkelijk rekening gehouden worden met de gevolgen van huidletsel en psychisch letsel.

- 3 De commissie adviseert een regeling Tegemoetkoming in kosten op te stellen, op basis van de door de commissie opgestelde ontwerpregeling. Slachtoffers en naasten kunnen op grond van deze regeling een tegemoetkoming ontvangen in de kosten die zij maken in verband met door de ramp opgelopen letsel.

De commissie adviseert om in 2006 de regeling te evalueren. Aan de hand van de resultaten hiervan moet voor 1 januari 2007 besloten worden of de regeling na 1 januari 2007 ongewijzigd of gewijzigd blijft voortbestaan, of wordt opgeheven.

Aanbevelingen voor de vormgeving en uitvoering van de adviezen

- 1 Het centrum voor reïntegratie en nazorg heeft bij voorkeur de stichtingsvorm, en staat onder verantwoordelijkheid van een statutair directeur/directeur bestuurder.
- 2 De uitvoering van beide hiervoor genoemde regelingen geschiedt bij voorkeur door een instelling die onafhankelijk en objectief, snel en flexibel kan opereren, en die zorgvuldig te werk gaat. Deze is bij voorkeur een bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, zodat het mogelijk is tegen haar besluiten bezwaar aan te tekenen en in beroep te gaan.
- 3 Het verdient ten sterkste aanbeveling om over het beheer van de eenmalige tegemoetkoming voorlichting te geven aan de slachtoffers en hun ouders, zodat het bedrag optimaal ingezet kan worden voor de toekomst van de slachtoffers.

Deel 1 De resultaten

1 Doelgroepen

1.1 Inventarisatie

De commissie heeft een uitgebreide inventarisatie gehouden om zicht te krijgen op de verschillende groepen die gevolgen van de ramp ondervinden. De commissie heeft onderscheid gemaakt tussen (ernstige) slachtoffers, hun naaste familieleden, hulpverleners en overige betrokkenen.

De commissie heeft voor elke groep in beeld gebracht op welke onderdelen deze groepen nu en in de toekomst problemen overhouden waarvoor geen regelingen voorhanden zijn. De problemen zijn onderverdeeld naar lichamelijke problemen, problemen in het dagelijks leven en problemen in de sfeer van werk en inkomen. In deel 2, hoofdstuk 5, komen de resultaten van deze inventarisatie uitgebreid aan de orde.

Op basis van de inventarisatie komt de commissie tot haar advies om drie soorten ondersteunende maatregelen te treffen. Elke maatregel komt op zijn eigen manier tegemoet aan een aantal van de geschetste problemen. De tegemoetkomingen in de kosten bieden de slachtoffers en hun naasten financiële ondersteuning. De eenmalige uitkering biedt de slachtoffers een financiële basis voor de toekomst, en daarmee ook een verlichting voor de ouders. Het centrum voor reïntegratie en nazorg biedt alle groepen ondersteuning op maat. Ook hulpverleners en overige betrokkenen kunnen hier voor ondersteuning terecht.

1.2 Doelgroepen¹

1. (Ernstige) slachtoffers²

Centraal staan de slachtoffers die de brand direct hebben meegemaakt. Dat zijn ongeveer 350 personen.

Veertien jongeren onder hen zijn aan hun verwondingen overleden.

63 Jongeren hebben ernstige brandwonden, verminkingen en littekens, en dragen een zware psychische last. Zij ondervinden nog dagelijks de lichamelijke gevolgen van de brand. Veel van de overige 273 hebben in meerdere of mindere mate eveneens lichamelijke verwondingen opgelopen. Ook voor jongeren uit deze groep geldt dat zij nog dagelijks de gevolgen van de brand ondervinden.

¹ De in deze paragraaf genoemde aantallen zijn verzameld met behulp van het informatiesysteem van AIC/Het Anker. De werkelijke aantallen kunnen hiervan enigszins afwijken.

² De definitie van slachtoffer op wie de in dit rapport gepresenteerde regelingen van toepassing zijn, vindt u op pagina 38.

Voor allen geldt dat zij te maken hebben met (een groot risico op) psychische problemen.

2. Naasten

De directe familie (ouders, broers, zussen) en partners van de slachtoffers hebben te maken met indringende ondersteuning van de slachtoffers en veelvuldige ziekenhuisbezoeken die in sommige gevallen nog lang niet afgelopen zijn. Daarnaast hebben zij grote onzekerheid over de toekomst van hun kind, vriend(in), broer of zus. Deze groep staat niet alleen voor extra kosten, maar heeft het ook psychisch zeer zwaar. Dat geldt uiteraard ook voor de naasten van de overleden slachtoffers.

3. Hulpverleners

Bij hulpverleners komen vooral psychische problemen voor die direct gerelateerd zijn aan wat zij hebben meegemaakt. Dat geldt met name voor hulpverleners van het eerste uur: EHBO'ers, politie, ambulancepersoneel, (vrijwillige) brandweerlieden en overige (vrijwillige) hulpverleners die direct na de ramp aanwezig waren. Daarnaast is een grote groep hulpverleners kort na de ramp actief geworden. Ook zij kunnen te maken krijgen met psychische problemen.

4. Overige betrokkenen

Ook personen in de nabije omgeving van de slachtoffers hebben het psychisch moeilijk: vrienden, neven en nichten, grootouders en leraren van de slachtoffers, vrijwilligers en medewerkers van AIC/Het Anker. Deze personen geven veel ondersteuning en maken van dichtbij de ontwikkeling van de slachtoffers mee. Dit gaat met veel emotie gepaard.

Doelgroepen		Aantal
Doelgroep 1	(Ernstige) Slachtoffers	336
Doelgroep 2	Naasten	343-1300 ³
Doelgroep 3	Hulpverleners	1780
Doelgroep 4	Overige betrokkenen	320

³ Het aantal naasten dat na contact geregistreerd staat bij AIC/Het Anker is 343. Het werkelijk aantal naasten kan naar schatting oplopen tot ongeveer 1300.

2 Centrum voor reïntegratie en nazorg

2.1 Doel van het centrum voor reïntegratie en nazorg

De commissie is in de inventarisatie nagegaan wat naar verwachting de behoeften zullen zijn van de verschillende doelgroepen in de loop van de tijd. Daarbij heeft zij ook gebruik gemaakt van de ervaringen met eerdere rampen als de Bijlmerramp, de vuurwerkramp in Enschede en de vergelijkbare brand in Göteborg (Zweden). Deze ervaringen wijzen uit dat voor lange tijd nazorg noodzakelijk is. Deze moet goed georganiseerd zijn en gemakkelijk toegankelijk voor iedereen die daar behoefte aan heeft. Alle doelgroepen moeten in de visie van de commissie daarvoor dicht bij huis een beroep kunnen op ondersteuning.

Het centrum voor reïntegratie en nazorg biedt de slachtoffers en overige doelgroepen:

- ondersteuning in het zoeken van mogelijkheden op maat voor (bij)scholing en (her)intreding op de arbeidsmarkt,
- begeleiding in het zoeken van de juiste lichamelijke en psychosociale nazorg,
- verlaging van drempels van instellingen en coördinatie van hun aanbod,
- hulp bij het vinden van oplossingen via regelingen,
- praktische en emotionele ondersteuning dicht bij huis,
- een ontmoetingsplaats.

Nederland kent veel voorzieningen maar die zijn niet altijd bekend bij degenen die er behoefte aan hebben. Bovendien is het aanbod soms onoverzichtelijk. Het centrum voor reïntegratie en nazorg fungeert als kenniscentrum en maakt dit aanbod, bijvoorbeeld met behulp van een databank, overzichtelijk. Het adviseert instellingen over de samenhang van hun aanbod.

Het centrum voor reïntegratie en nazorg moet voor de slachtoffers en andere getroffen een loket zijn waar zij met alle vragen terecht kunnen. Zij krijgen een vaste begeleider toegewezen. Deze geeft hen inzicht in de mogelijkheden van voorzieningen en regelingen, helpt hen om bij de juiste instanties terecht te komen en bewaakt de voortgang en de kwaliteit van de hulpverlening.

Een en ander kan worden samengevat in de volgende hoofddoelstelling van het centrum voor reïntegratie en nazorg: het centrum voor reïntegratie en nazorg voorziet in een geïntegreerd nazorg- en dienstverleningsaanbod voor eenieder die getroffen is door de nieuwjaarsramp van 2001 in Volendam.

Hieruit zijn de volgende deeldoelstellingen af te leiden.

Het centrum voor reïntegratie en nazorg:

- informeert en adviseert doelgroepen over het aanbod en de regelingen voor nazorg en reïntegratie,
- begeleidt doelgroepen,
- regisseert/coördineert de reïntegratie en de nazorg,
- registreert hulpvragen en hulpvragers en beheert gegevens die voor de nazorg belangrijk zijn.

2.2 Behoeften van de doelgroepen

Uit de inventarisatie zijn de volgende behoeften gebleken, waarin het centrum voor reïntegratie en nazorg een ondersteunende rol kan spelen.

Lichamelijke nazorg

Brandwondenpatiënten zullen voor lange tijd aangewezen zijn op lichamelijke nazorg. Plastische chirurgie maakt daarvan onderdeel uit. Na de diverse behandelingen verdient revalidatie de nodige aandacht.

Psychosociale nazorg

Gedurende lange tijd zullen alle doelgroepen in de gaten moeten worden gehouden op signalen die duiden op psychische problemen. Posttraumatische stressstoornissen en lichamelijk onverklaarde klachten zijn een normale reactie op abnormale en schokkende gebeurtenissen. Niet iedereen onderkent de verschijnselen of zoekt op eigen initiatief hulp, maar verwaarlozing verergert de klachten. De doorwerking hiervan kan jaren duren. Brandwondenslachtoffers kunnen extra getraumatiseerd worden door herhaalde medische behandelingen.

Een laagdrempelige toegang tot de psychosociale nazorg is van groot belang om tot vroegtijdige signalering van symptomen en daarbij behorende behandeling te komen.

Voorzieningen en regelingen voor het dagelijks leven

Er zijn verschillende voorzieningen in de samenleving voorhanden waar slachtoffers gebruik van kunnen maken. Op dit moment bestaat er bij de slachtoffers onder meer behoefte aan aanpassing van de woning of het vinden van een geschikte woning. Voorzieningen die verschijnselen als bijvoorbeeld warmte-intolerantie tegengaan (airconditioning, speciale kleding) zijn noodzakelijk. Bij warmte-intolerantie heeft iemand veel last van kou of hitte. Ook bestaat er behoefte aan aangepaste vakantiemogelijkheden en is hulp nodig bij praktische zaken van alledag.

Slachtoffers kunnen hulp gebruiken bij het zoeken en aanvragen van de noodzakelijke ondersteuning en voorzieningen op deze terreinen.

(Bij)scholing en (her)intreding op de arbeidsmarkt

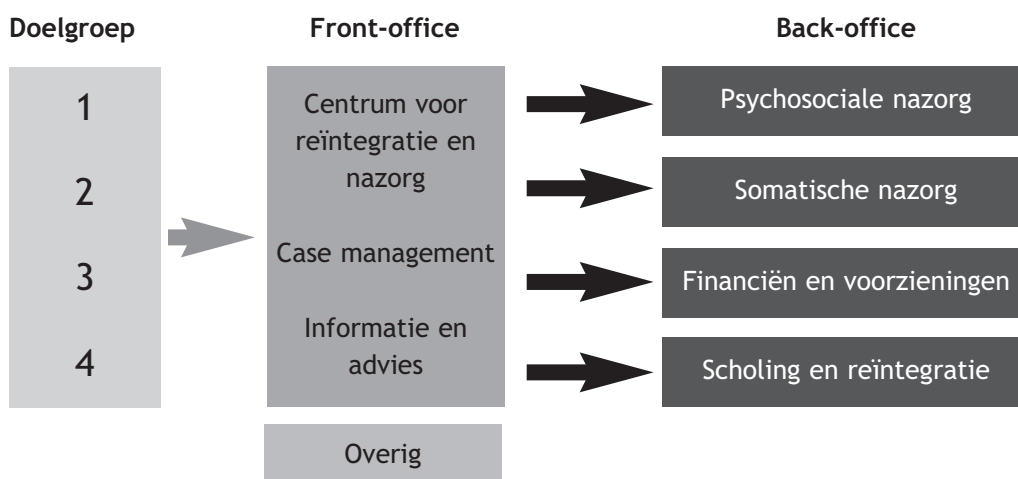
Slachtoffers lopen achterstand op in scholing of kunnen het gangbare schooltempo niet volgen door de gevolgen van de ramp. Bij broers en zussen doen zich ook leerproblemen voor of kunnen deze verwacht worden. Dit vraagt om speciale aandacht en afspraken met betrokken instanties om de jongeren zoveel mogelijk te stimuleren toch een opleiding af te ronden.

Slachtoffers lopen de kans dat zij nu of later hun beroep niet meer kunnen uitoefenen. Omscholing en begeleiding bij (her)intreding op de arbeidsmarkt zijn nodig. Ook zullen specifieke voorzieningen voor arbeid beschikbaar moeten zijn voor de slachtoffers om hen in staat te stellen een zelfstandige economische positie op te bouwen.

2.3 Functies en werkwijze van het centrum voor reïntegratie en nazorg

Eén loket, één aanspreekpunt

De werkwijze die het centrum voor reïntegratie en nazorg hanteert, laat zich in het volgende plaatje samenvatten:

Het centrum voor reïntegratie en nazorg treedt op als één loket voor de doelgroepen. Slachtoffers en leden van andere doelgroepen krijgen te maken met één vaste begeleider (case manager) voor alle terreinen waarop het centrum voor reïntegratie en nazorg bemiddelt. Achter hen staan specialisten klaar. Dit zijn specialisten binnen het centrum zelf en gespecialiseerde instellingen die deel uitmaken van het netwerk van instellingen met wie het centrum voor reïntegratie en nazorg contact heeft. Het gaat met name om zorginstellingen, uitvoeringsinstellingen op het

gebied van herintreding op de arbeidsmarkt, onderwijsinstellingen, welzijnsinstellingen en ook bedrijven.

Regie voeren maar geen taken overnemen

Het centrum voor reïntegratie en nazorg neemt geen werk van andere instellingen over. Er is een groot aantal bestaande instellingen dat in de behoeften van de doelgroepen kan voorzien. Het centrum voor reïntegratie en nazorg is ervoor bedoeld om deze instellingen te adviseren en te informeren, en de zorg die zij aanbieden samenhangend te laten zijn en af te stemmen op de behoeften van de getroffen. Bij deze regierol hoort ook de bewaking door de vaste begeleider van de voortgang en de kwaliteit van de hulpverlening.

De vaste begeleider helpt de getroffen duidelijk maken wat zijn precieze behoefte is (*analyseren*), informeert hem over de mogelijkheden (*informeren*), stelt met de getroffen een persoonlijk hulpplan op (*adviseren en plannen*), en legt contacten voor hem met nazorginstellingen en instanties die regelingen uitvoeren (*bemiddelen*). Vervolgens ziet de begeleider toe op de uitvoering, bewaakt de voortgang en de kwaliteit van de hulpverlening (*procesbewaking*).

Op enkele onderdelen zal het centrum voor reïntegratie en nazorg zelf voor uitvoering zorgen. Dat geldt voor praktische ondersteuning en een deel van de nazorg, bijvoorbeeld met behulp van het bestaande Supportproject.

Funcities

Het centrum voor reïntegratie en nazorg biedt via één loket *toegang tot een meervoudig aanbod van nazorg* (psychische en lichamelijke nazorg). De vaste begeleider ondersteunt de getroffen en coördineert de nazorg. Soms kan de nazorg vanuit het centrum verzorgd worden.

Het centrum voor reïntegratie en nazorg *regisseert en coördineert (her)intreding op de arbeidsmarkt en (bij)scholing op maat*. Het maakt bijvoorbeeld gebruik van de activiteiten van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen en het Centrum voor Werk en Inkomen en vult aan met speciaal voor de doelgroep bedoelde bijzondere activiteiten. Hiervoor onderhoudt het contact met verschillende werkgevers. Op dit moment spelen de Industriële Bedrijvengroep Edam-Volendam en het Uitzendbureau Volendam hier al een rol in.

Op het terrein van het *dagelijks leven* kan het centrum voor reïntegratie en nazorg als *procesbegeleider en kenniscentrum* optreden voor de diverse bestaande financiële regelingen waar getroffen gebruik van kunnen maken. Denk aan de Wet Voorzieningen Gehandicapten, subsidies, woningvoorzieningen en andere regelingen. Ook zal het centrum voor reïntegratie en nazorg informatie bieden over de financiële regelingen die de commissie voorstelt.

Tot slot is het centrum voor reïntegratie en nazorg ook een *ontmoetingspunt* voor alle doelgroepen. Het centrum voor reïntegratie en nazorg organiseert bijvoorbeeld voorlichtingsbijeenkomsten, herdenkingen en sociale bijeenkomsten. Getroffenen kunnen elkaar in een ontmoetingsruimte dagelijks treffen.

2.4 Voorwaarden voor de uitvoering

Het is niet de taak van de commissie om de totstandkoming van het centrum voor reïntegratie en nazorg te regelen. De commissie geeft alleen adviezen over de voorwaarden waaraan de uitvoering in haar ogen moet voldoen.

Kenmerken van het centrum voor reïntegratie en nazorg

Het centrum voor reïntegratie en nazorg moet over een aantal kenmerken beschikken om aan de verwachtingen van getroffenen te kunnen voldoen. Het centrum zal *slagvaardig* moeten zijn, en bovendien *zorgvuldig* te werk moeten gaan. De medewerkers moeten snel inspelen op de vragen van de doelgroepen. Het centrum moet *herkenbaar* zijn. De doelgroepen moeten weten waarvoor zij bij het centrum voor reïntegratie en nazorg terecht kunnen. Het centrum moet *vraaggericht* zijn, dat wil zeggen dat het zich in zijn werk richt op wat getroffenen vragen. Medewerkers moeten daarvoor betrokken zijn en zich kunnen inleven in de positie van de getroffenen. Het centrum moet een *lage drempel* hebben. De doelgroepen moeten gemakkelijk de weg kunnen vinden naar het centrum en de vaste begeleiders moeten als een vertrouwenspersoon van de getroffene ervaren worden. Tot slot moet het centrum zo zijn opgezet dat het zich snel kan aanpassen aan veranderingen in behoeften van de doelgroepen. Het moet met andere woorden *flexibel* zijn.

2.5 Overgang van AIC/Het Anker naar het centrum voor reïntegratie en nazorg

Direct na de ramp is al onderkend dat ondersteuning van de slachtoffers en andere doelgroepen zeer belangrijk is. Om die reden is op 2 januari 2001 AIC/Het Anker opgericht, en op 3 januari geopend. AIC/Het Anker wil voor de slachtoffers het loket zijn dat hen de weg wijst in het grote en vaak onoverzichtelijke aanbod van zorg. Het wil deze zorg ook coördineren. De opdracht die AIC/Het Anker zichzelf heeft gesteld, is in de praktijk niet gemakkelijk gebleken. Er is sprake van veel zorginstellingen die ieder hun eigen werkwijze hebben. Coördinatie hiervan is moeilijk en vraagt tijd, maar slachtoffers kijken wel naar AIC/Het Anker als het om de kwaliteit van de zorg gaat.

De commissie heeft geconstateerd dat AIC/Het Anker de functies van het centrum voor reïntegratie en nazorg al voor een deel in zich heeft.

AIC/Het Anker heeft bijvoorbeeld een convenant voorbereid met zeven organisaties die hun psychosociale zorgaanbod bundelen. Daarnaast bieden 150 vrijwilligers in het Supportersproject vanuit AIC/Het Anker psychosociale nazorg en is sprake van begeleiding van de ouders van de overleden jongeren.

Op het gebied van reïntegratie heeft AIC/Het Anker een voorzittersrol in het Netwerk Volendam. In dit netwerk ontmoeten instellingen elkaar die bij kunnen dragen aan de oplossing van problemen op het gebied van scholing en arbeid. Het netwerk zoekt bij elk probleem instellingen en deskundigen die het probleem kunnen oplossen. Het netwerk breidt zich op die manier vanzelf uit.

De commissie adviseert om AIC/Het Anker uit te laten groeien naar een centrum voor reïntegratie en nazorg. De commissie hecht eraan erop te wijzen dat het niet gemakkelijk is om aan alle eisen die de commissie heeft geschetst, te voldoen. De commissie dringt er daarom bij haar opdrachtgevers op aan om AIC/Het Anker optimale (financiële) ondersteuning te geven. Alleen op die manier kan zij toegroeien naar een volwaardig centrum voor reïntegratie en nazorg. Ook medewerking van andere instanties moet gegarandeerd zijn.

2.6 Aanbevelingen voor de uitvoering

AIC/Het Anker is in een stichting ondergebracht, met de burgemeester van de gemeente Edam-Volendam als voorzitter van de Raad van Toezicht. Hiermee, en met behulp van de statuten en reglementen, is aan de ene kant voldaan aan de gemeentelijke betrokkenheid bij de nazorg die de Wet rampen en zware ongevallen vereist. Aan de andere kant heeft AIC/Het Anker hiermee een zelfstandige positie ten opzichte van de gemeente.

De overwegingen om AIC/Het Anker in een stichting onder te brengen, gelden ook voor het centrum voor reïntegratie en nazorg. De commissie stelt daarom voor om het centrum voor reïntegratie en nazorg, net als AIC/Het Anker, een stichting te laten zijn onder verantwoordelijkheid van een directeur (meer precies: een statutair directeur/directeur bestuurder). Deze legt verantwoording af aan een Raad van Toezicht.

De voordelen van een stichting zijn dat een stichting opgeheven kan worden als zij geen bestaansrecht meer heeft. Door haar bestaan geeft zij echter wel een signaal van blijvende betrokkenheid aan de getroffen en, en heeft zij de mogelijkheid van een eigen gezicht en een lage drempel. Daarnaast is het in een stichting gemakkelijk samenwerken met allerlei instanties, die zich liever aan een neutrale stichting verbinden. De belangen die de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam en

de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam hebben bij het centrum voor reïntegratie en nazorg zijn bovendien goed in te brengen in een stichting.

De commissie is van mening dat de Raad van Toezicht een afspiegeling moet zijn van de belangrijkste direct betrokkenen. De samenstelling van de Raad van Toezicht zal hierop kritisch moeten worden beoordeeld.

2.7 Evaluatie

De commissie adviseert om de resultaten en werkwijze van het centrum voor reïntegratie en nazorg in 2006 te evalueren. De evaluatie moet uitwijzen of er een noodzaak is om het centrum ook in de toekomst voort te zetten, en met welk takenpakket, of dat het eventuele overblijvende taken beter over kan dragen aan andere instellingen (bijvoorbeeld de gemeente Edam-Volendam als wettelijk eindverantwoordelijke voor de nazorg).

Bij de evaluatie moeten opnieuw de behoeften van de doelgroepen in beeld komen.

De commissie verwacht overigens dat het centrum voor reïntegratie en nazorg minimaal vier of vijf jaren voldoende bestaansrecht heeft. Deze verwachting is gebaseerd op de inschatting van de behoeften van doelgroepen in de komende jaren. De commissie heeft dan ook bewerkstelligd dat de financiering van het centrum voor reïntegratie en nazorg voor vijf jaren wordt gegarandeerd. Het jaar 2007 kan zo als overgangsjaar fungeren, waarna ofwel afbouw plaatsvindt van het centrum ofwel waarin financiering wordt geregeld voor de voortzetting van het centrum. Dit is afhankelijk van de resultaten van de evaluatie.

3 Regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit⁴

3.1 Doel van de regeling

Grootste zorg

De gehele Volendamse gemeenschap, en met name de slachtoffers en hun naasten, maakt zich ernstig zorgen over de vraag in hoeverre de slachtoffers van de ramp in staat zullen zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie te verwerven. Hun arbeidsvermogen is aangetast. Zij hebben nog geen historie met een inkomen uit arbeid. Zij missen hierdoor een financiële basis om een onafhankelijke economische positie op te bouwen.

Slachtoffers lopen tegen zaken aan als scholing, moeilijkheden bij zelfstandige huisvesting en problemen om zelfstandig inkomen uit arbeid te verwerven.

Daar komt bij dat de slachtoffers te maken hebben met extra kosten als gevolg van het letsel dat zij door de ramp hebben opgelopen.

Doel van de regeling

De commissie heeft de conclusie getrokken dat het goed is om naast een tegemoetkoming in kosten de slachtoffers een eenmalige tegemoetkoming te verschaffen. Dit is in overeenstemming met de handelwijze in Enschede, zoals ook in de motie Wagenaar verzocht. Naar aanleiding van deze motie heeft de commissie haar opdracht gekregen. Deze motie is door de Tweede Kamer aangenomen bij de behandeling van het rapport van de commissie Alders over de nieuwjaarsbrand.

De commissie denkt aan een uitkering ineens voor slachtoffers met blijvend lichamelijk en psychisch letsel. De systematiek van de tegemoetkoming die de commissie voorstelt, is in overeenstemming met de systematiek die in Enschede is gehanteerd. De uitwerking is toegespitst op de specifieke situatie in Volendam.

De uitkering moet voor de grote groep jongeren de materiële gevolgen van blijvende invaliditeit verzachten, en hij moet de slachtoffers stimuleren om de draad van het leven weer op te pakken en hun toekomst zelf vorm te geven. De uitkering geeft de slachtoffers een financiële basis van waaruit zij beter in staat zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen, en financiële onzekerheden het hoofd te bieden.

De eenmalige uitkering is bedoeld om het slachtoffer op dit moment een financiële stimulans te geven in het opbouwen van een zelfstandig bestaan en is niet bedoeld ter compensatie van het verlies aan verdien capaciteit. Daarom is het bedrag onaf-

⁴ De regeling zelf zal na opstelling beschikbaar zijn bij de uitvoeringsorganisatie. Aan de tekst in dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Het woord schade heeft betrekking op financiële gevolgen. Het begrip slachtoffer is gedefinieerd op pagina 38.

hankelijk van de huidige en de toekomstige inkomenssituatie van de slachtoffers. De hoogte van het bedrag is uitsluitend afhankelijk van de mate van functionele invaliditeit en heeft geen relatie met feitelijk geleden schade.

3.2 De grondslag van de tegemoetkoming

Een tegemoetkoming op basis van functionele invaliditeit

Overeenkomstig de regeling in Enschede adviseert de commissie om de hoogte van de uitkering afhankelijk te stellen van de mate van functionele invaliditeit die in verband staat met blijvend letsel. Functionele invaliditeit is een medische term. Het geeft het gehele of gedeeltelijke (functie)verlies aan van een deel of een orgaan van het lichaam, of een psychische stoornis of aandoening als gevolg van blijvend letsel. Het slachtoffer ondervindt hierdoor belemmeringen in zijn functioneren. Hoe meer belemmeringen een slachtoffer ondervindt (of in de toekomst gaat ondervinden), hoe hoger de uitkering zal zijn.

De methode van vaststelling van functionele invaliditeit

Er zijn objectieve normen om functionele invaliditeit vast te stellen. Deze houden rekening met de specifieke situatie van het slachtoffer.

De richtlijnen van de American Medical Association (de zogenaamde AMA-richtlijnen) vormen een in West-Europa en Noord-Amerika veel gebruikte en geaccepteerde methode voor bepaling van blijvende invaliditeit. Deze methode wordt ook naar tevredenheid gehanteerd in Enschede. Brandwondenletsel is in de AMA-richtlijnen weliswaar beperkt uitgewerkt, maar hiervoor kan een goede oplossing worden gevonden. De commissie adviseert apart afspraken te maken over de wijze waarop de AMA-richtlijnen worden gehanteerd voor brandwondenletsel. Voorafgaand aan de start van de regeling stelt een adviesgroep vast in welke klasse van de AMA-richtlijnen de verschillende soorten brandwondenletsel worden opgenomen. Daarbij houdt zij uitdrukkelijk rekening met de gevolgen van huidletsel en psychisch letsel. Deze adviesgroep bestaat uit deskundigen van verschillende disciplines en moet het vertrouwen hebben van alle partijen.

De hoogte van het basisbedrag

De hoogte van de uitkering is een percentage van een maximaal uit te keren bedrag, dat het basisbedrag genoemd wordt. De commissie adviseert het basisbedrag van de regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit te stellen op € 150.000. Dit betekent dat iemand met 50% functionele invaliditeit € 75.000 ontvangt.

3.3 Verschil met Enschede

Bij de vaststelling van dit bedrag (in Enschede gaat het om € 120.000), heeft de commissie sterk laten meewegen dat het om een groep jonge slachtoffers gaat die nog een heel leven voor de boeg hebben. Een groot deel heeft uitzonderlijk ernstige brandwonden opgelopen. Velen zijn voor het leven verminkt. Zij ondervinden hun leven lang lichamelijke, psychische en maatschappelijke problemen van hun handicap. De financiële consequenties hiervan werken ook een leven lang door. De slachtoffers zullen mogelijk beperkt zijn in hun toekomstig verdienvermogen en kunnen ook op lange termijn nog voor allerlei kosten komen te staan. Zij hebben nog geen enkel recht kunnen opbouwen door arbeid. De eenmalige uitkering moet hun een financiële basis verschaffen met behulp waarvan zij desondanks kunnen werken aan een zelfstandige maatschappelijke en economische positie, en financiële onzekerheden het hoofd kunnen bieden.

3.4 Richtlijnen voor de opstelling van de regeling

De commissie stelt de regeling Tegemoetkoming schade in verband met functionele invaliditeit niet zelf op, maar heeft hiervoor een aantal richtlijnen opgesteld. De Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam adviseert om de uitvoeringsstichting de volgende richtlijnen mee te geven.

- De regeling Tegemoetkoming schade in verband met functionele invaliditeit voorziet in een eenmalige uitkering aan slachtoffers op basis van de mate van functionele invaliditeit.
- Functionele invaliditeit betreft geheel of gedeeltelijk (functie)verlies van een deel of orgaan van het lichaam en/of een psychische stoornis of aandoening als gevolg van blijvend letsel.
- De tegemoetkoming bedraagt een percentage van een vast basisbedrag van € 150.000, afhankelijk van de mate van functionele invaliditeit.
- Voor de vaststelling van de mate van functionele invaliditeit wordt de methode van de AMA-richtlijnen gebruikt.
- Voordat de toepassing van de regeling start, worden afspraken gemaakt over de indeling van de specifieke gevolgen van brandwondenletsel in de AMA-klassen; hierbij wordt met name ook rekening gehouden met de toekomstige gevolgen van huidletsel en psychisch letsel.

De Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam geeft bovendien de volgende aanbevelingen mee.

- De slachtoffers moeten goed voorgelicht worden over het beheer van de uitkeringen bedragen. Het beheer moet hen in staat stellen om het bedrag optimaal in te zetten voor hun toekomst.
- Een adviesgroep van deskundigen maakt afspraken over de indeling van de gevolgen van brandwondenletsel in de AMA-klassen. Deze afspraken zijn op de brandwondenslachtoffers uit Volendam toegespitst. De adviesgroep legt de afspraken vast in een onderzoekssystematiek ten behoeve van medische keuring. De adviesgroep moet beschikken over een grote mate van onafhankelijkheid en objectiviteit. Bovendien moet zij het vertrouwen genieten van alle partijen. Van belang zijnde deskundigheden moeten in de adviesgroep zijn vertegenwoordigd.
- Een klankbordgroep wordt ingesteld. Deze adviseert over de uitwerking van de regelingen. Hierin hebben onder meer de belangenbehartigers van de slachtoffers zitting.
- Nadat de afspraken over de indeling van de gevolgen van brandwondenletsel in de AMA-klassen in de regeling zijn vastgelegd, worden keuringsartsen die aan de uitvoeringsorganisatie zijn verbonden, geïnstrueerd over de juiste toepassing van de onderzoekssystematiek.
- De daadwerkelijke keuringen ter bepaling van de mate van functionele invaliditeit vinden hierna plaats.
- De adviesgroep van deskundigen kan een rol spelen in het geval het slachtoffer bezwaar aantekent tegen de vaststelling van de mate van functionele invaliditeit door de keuringsartsen.

3.5 Aanbevelingen voor de uitvoering

De commissie regelt niet zelf de uitvoering van de regeling Tegemoetkoming schade in verband met functionele invaliditeit, maar doet hiervoor aanbevelingen.

Eisen waaraan de uitvoeringsinstantie moet voldoen

De regeling Tegemoetkoming schade in verband met functionele invaliditeit is tijdelijk van aard. Als alle in aanmerking komende slachtoffers zijn beoordeeld en uitbetalingen zijn gedaan, betekent dat het einde van de regeling. Hiermee is een overzichtelijke periode gemoeid. De instantie die de regeling uitvoert, zal dan ook tijdelijk van aard zijn.

De commissie beveelt ten sterkste aan dat de organisatie die de regeling uitvoert een *onafhankelijke positie* heeft. De betrokkenen moeten erop kunnen vertrouwen dat de organisatie de regeling objectief uitvoert. De commissie hecht er erg aan

dat de organisatie onomstreden is, zodat haar onafhankelijkheid bij de vaststelling van de percentages functionele invaliditeit niet in twijfel kan worden getrokken. De regeling zal zo *doelmatig* mogelijk moeten worden uitgevoerd. De uitvoeringsorganisatie zal *deskundig* moeten zijn. Zij moet beschikken over een administratie en de mogelijkheden moeten hebben om bewijsmateriaal te controleren. Ook moet zij medische deskundigheid aan zich kunnen verbinden. De organisatie moet *slagvaardig* zijn, de regelingen moeten snel en flexibel worden uitgevoerd. De organisatie moet bij voorkeur ook een *bestuursorgaan* zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, zodat het mogelijk is tegen haar besluiten bezwaar aan te tekenen en in beroep te gaan.

Een nieuwe stichting

Een stuurgroep neemt de voorbereidingen voor de uitvoering van de adviezen van de commissie over. De commissie adviseert deze stuurgroep om een nieuwe stichting op te richten. Deze stichting wordt verantwoordelijk voor de uitvoering van de regeling Tegemoetkoming schade in verband met functionele invaliditeit (alsmede voor de kostenregeling die in het volgende hoofdstuk aan de orde komt). Een nieuwe stichting komt het beste tegemoet aan de hiervoor geformuleerde eisen, met name ook aan de eis van onafhankelijkheid. Als een nieuwe stichting ondersteuning krijgt van een organisatie met veel kennis en ervaring op het terrein van uitvoering van regelingen en de toepassing van de AMA-richtlijnen, kan een nieuwe stichting de regeling snel en goed uitvoeren.

De stichting besluit over vaststelling, wijziging en uitvoering van de door de commissie voorgestelde regeling.

4 Regeling Tegemoetkoming in kosten⁴

4.1 Doel van de regeling

Voorkoming van een opeenstapeling van problemen

Slachtoffers en naasten hebben vaak te maken met een opeenstapeling van problemen. Naast de ernstige lichamelijke consequenties van de brandwonden en de zware psychische last, staan zij ook nog eens voor allerlei vragen over de toekomst. De dienstverlening van het centrum voor reïntegratie en nazorg en de eenmalige uitkering bieden de slachtoffers en hun naasten hierbij enige ondersteuning. Naast deze problemen komen de slachtoffers en hun naasten in de toekomst ook nog eens voor extra kosten te staan. Uit de inventarisatie is gebleken dat de slachtoffers en hun naasten in de komende jaren kosten van diverse aard zullen maken. De bestaande wet- en regelgeving (zoals de Wet Voorzieningen Gehandicapten, de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten, de Ziekenfondswet of de ten behoeve van de ramp opgestelde regelingen zoals de regelingen van de gemeente en de SSNV) voorziet in deze kosten, maar kan niet in alle kosten voorzien.

Om een opeenstapeling van problemen te voorkomen, stelt de commissie voor om slachtoffers en naasten financieel tegemoet te komen in kosten die zij maken als gevolg van het opgelopen letsel. Het gaat om kosten die niet op andere wijze worden vergoed, en het gaat uitdrukkelijk om een tegemoetkoming vanuit maatschappelijke solidariteit en niet om een vergoeding van alle kosten.

Naasten van overleden slachtoffers

De regeling Tegemoetkoming in kosten staat, voorzover van toepassing, ook open voor nabestaanden van overleden slachtoffers.

Aansluiting op bestaande regelingen

Tot nu toe konden bestaande regelingen redelijk goed voorzien in de gemaakte kosten. Dat kon met name doordat de gemeente Edam-Volendam en de SSNV snel na de ramp specifieke kostenregelingen voor de getroffen en van de ramp in het leven hebben geroepen. De regelingen van de commissie zullen in de tijd aansluiten op deze regelingen, zodat geen periode ontstaat waarin kosten niet voor tegemoetkoming in aanmerking komen.

Specifieke regeling voor Volendam

De commissie heeft een op Volendam toegespitste ontwerpregeling opgesteld. In dit hoofdstuk zijn de belangrijkste punten uit deze ontwerpregeling opgenomen.

⁴ De regeling zal beschikbaar zijn bij de uitvoeringsorganisatie. Aan de tekst in dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend.

4.2 Samenvatting van de regeling

Kern van de regeling

De regeling voorziet in een financiële tegemoetkoming in medische kosten en kosten te maken voor het dagelijks leven die voortvloeien uit lichamelijk of psychisch letsel. Het letsel moet naar geneeskundig oordeel door de ramp zijn veroorzaakt en de kosten moeten op medische indicatie zijn gemaakt. In de regeling zijn tegemoetkomingen opgenomen voor zowel slachtoffers als naasten.

De regeling is alleen voor die kosten bedoeld die niet via een andere regeling voor tegemoetkoming (in geld of in natura) in aanmerking zijn gekomen of kunnen komen. Slachtoffers of naasten kunnen geen aanspraak maken op dubbele vergoedingen voor dezelfde kosten. Uitkeringen van algemene aard worden dus niet verrekend tenzij deze direct herleid kunnen worden tot specifieke kosten die door de uitkering al vergoed zijn.

Wie komen in aanmerking

- In aanmerking komen nog in leven zijnde slachtoffers, hun naasten en naasten van overleden slachtoffers.
- Slachtoffers zijn diegenen die op het moment van het ontstaan van de ramp in het pand aan de Haven 154-156 aanwezig waren en als direct gevolg van de ramp letsel hebben opgelopen.
- Naasten zijn ouders, broers en zussen, en echtgenoten of partners (iemand is partner als hij ten tijde van de ramp een duurzame relatie had met het slachtoffer).
- Slachtoffers en naasten moeten om voor tegemoetkoming in aanmerking te komen de Nederlandse nationaliteit hebben of een rechtmatige verblijfstitel.

Voorwaarden die aan gemaakte kosten worden gesteld

Om voor tegemoetkoming in aanmerking te komen, moeten kosten aan de volgende voorwaarden voldoen.

- Zij moeten gemaakt zijn/worden tussen 1 januari 2002 en 1 januari 2007.
- Zij moeten aantoonbaar op medische indicatie gemaakt zijn.
- Zij moeten in direct verband staan met het door de ramp veroorzaakte letsel, aan te tonen door informatie van een medisch beroepsbeoefenaar.
- Geen aanspraak kan worden gedaan op vergoeding (in geld of natura) uit andere hoofde.

Kosten als gevolg van letsel van slachtoffers

Slachtoffers kunnen aanspraak maken op een tegemoetkoming in de volgende kosten:

- Medische kosten in verband met behandelingen door erkende medisch beroepsbeoefenaren in Nederland, België en Duitsland, volgens Nederlandse tarieven

zoals bepaald op basis van de Wet Tarieven Gezondheidszorg.

- Medische kosten in verband met behandelingen in zorginstellingen in Nederland, België en Duitsland, volgens Nederlandse tarieven zoals bepaald op basis van de Wet Tarieven Gezondheidszorg. De zorginstelling moet toegelaten zijn door de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten of de Ziekenfondswet.
- Reiskosten van het slachtoffer in verband met bezoek aan erkende medisch beroepsbeoefenaren en zorginstellingen in Nederland, België en Duitsland. Voor de kosten van openbaar vervoer of taxi gaat het om een bijdrage tot de werkelijk gemaakte kosten. Voor vervoer per auto wordt een bijdrage verstrekt van € 0,20 per gereden kilometer. Rekening wordt gehouden met het vervoer waarvan het slachtoffer gezien zijn letsel in redelijkheid gebruik moet maken.
- Niet-medische bijkomende kosten van een opname in een zorginstelling in Nederland, België en Duitsland. Het gaat om een vast bedrag van € 23 per opnamedag. Dit bedrag is bedoeld voor niet-medische bijkomende kosten als huur van een telefoon of televisie, aanschaf van kleding voor verblijf in het ziekenhuis, parkeerkosten van bezoek. Dit bedrag per opnamedag geldt ook voor opnames in andere dan de genoemde landen, als deze opnames zijn goedgekeurd door het ziekenfonds of de ziektekostenverzekeraar.
- Kosten van medische hulpmiddelen als prothesen, oogprothesen, schoenvoorzieningen, gehoorhulpmiddelen, verzorgingsmiddelen (zoals opgenomen in de Regeling Hulpmiddelen van de minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport).
- Kosten van de meest gangbare voorzieningen als aanpassingen in de woning en aanpassingen aan de auto. De voorzieningen die in het kader van de bestaande regelgeving worden verstrekt, zijn daarbij de norm (zoals genoemd in de Wet Voorzieningen Gehandicapten en de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten).
- Kosten van tandheelkundige behandeling. Ook hier moet de medische noodzaak en de relatie tot de ramp duidelijk zijn.
- Een bijdrage in het eigen risico van de ziektekostenverzekering van € 50 per jaar.
- Als het slachtoffer een eigen huishouden voert: kosten van huishoudelijke hulp en thuiszorg tot een maximum van € 8 per uur. Een door de uitvoeringsstichting aan te wijzen persoon zal de noodzaak van de huishoudelijke hulp beoordelen. Deze zal ook vaststellen of de hulp daadwerkelijk is/wordt verleend. Deze persoon brengt advies uit aan de medisch adviseur van de stichting.
- Als het slachtoffer verzorgend ouder is: kosten van kinderopvang, voorzover geboden door een professionele instelling en noodzakelijk geworden door de gevolgen van de ramp.
- Verhoogde premie voor een af te sluiten particuliere arbeidsongeschiktheidsverzekering tot het bedrag van de verhoging.
- Een vergoeding van school- of collegegeld van een wettelijk erkende volledige opleiding. Het slachtoffer dat aantoonbaar is dat hij in de periode vanaf 1 augustus

2001 tot 1 januari 2007 als gevolg van letsel ten gevolge van de ramp minimaal een jaar studievertraging heeft opgelopen, kan een vergoeding in school- of collegegeld krijgen over maximaal een jaar. Indien een diploma wordt behaald kan de vergoeding van school- of collegegeld (als aan de overige voorwaarden wordt voldaan) zich uitstrekken over meerdere jaren.

Het slachtoffer moet de onderwijsinstelling eerst om terugbetaling hebben verzocht. (Het centrum voor reïntegratie en nazorg kan hierin bemiddelen.)

- Een tegemoetkoming in noodzakelijk gemaakte extra studiekosten als gevolg van letsel ten gevolge van de ramp. Het gaat om een vast bedrag van € 200 per jaar, tenzij het aantoonbaar om meer kosten gaat. In dat geval kan een hoger bedrag worden uitgekeerd.

Maximaal aan het slachtoffer uit te keren bedragen boven € 100

- Het slachtoffer kan voor de hierboven genoemde kosten in het totaal een bijdrage van ten hoogste € 20.000 over de periode 1 januari 2002 tot 1 januari 2007 ontvangen.
- Binnen het maximale bedrag van € 20.000 kan het slachtoffer voor de "Niet-medische bijkomende kosten van opname in een zorginstelling" (zie hiervoor) maximaal € 4.000 over de genoemde periode ontvangen.
- Binnen het maximale bedrag van € 20.000 kan het slachtoffer voor de "Kosten van huishoudelijk hulp en thuiszorg" maximaal € 2.000 over de genoemde periode ontvangen.
- Voor de eerste € 100, gerekend over de hele periode 1 januari 2002 tot 1 januari 2007, wordt geen tegemoetkoming verstrekt.

In aanmerking komende kosten van naasten

Naasten kunnen aanspraak maken op een tegemoetkoming in de volgende kosten:

- Kosten van huishoudelijke hulp of thuiszorg tot een maximum van € 8 per uur. Gebleken moet zijn dat de kosten noodzakelijk waren/zijn als gevolg van bezoeken aan het slachtoffer in zorginstellingen in Nederland, België of Duitsland, of door verzorging en begeleiding van het slachtoffer. Ook moet gebleken zijn dat de hulp werkelijk is/wordt verleend. Een door de uitvoeringsinstantie aan te wijzen persoon zal dit beoordelen. Hiervoor geldt hetzelfde systeem als bij het slachtoffer.
- Kosten van kinderopvang, voorzover geboden door een professionele instelling. De naaste moet aantonen dat de kosten zijn gemaakt als gevolg van bezoeken aan het slachtoffer in zorginstellingen in Nederland, België of Duitsland, of door verzorging en begeleiding van het slachtoffer.
- Kosten van psychosociale behandelingen door medische beroepsbeoefenaren van door de ramp opgelopen psychisch letsel. Het betreft een bijdrage ter hoogte van de tarieven op basis van de Wet Tarieven Gezondheidszorg.
- Reiskosten voor begeleiding van een slachtoffer bij een bezoek aan medisch

beroepsbeoefenaren en zorginstellingen in Nederland, België of Duitsland. Voor openbaar vervoer gelden de werkelijk gemaakte kosten voor maximaal één bezoek per dag voor één naaste. Voor vervoer per auto geldt een bijdrage van € 0,20 per gereden kilometer voor één auto en één bezoek per dag. Indien het slachtoffer voor hetzelfde bezoek voor een tegemoetkoming in autokosten in aanmerking komt, heeft de naaste geen aanspraak op reiskosten.

- Reiskosten voor bezoek aan een in een zorginstelling in Nederland opgenomen slachtoffer. Voor openbaar vervoer gelden de werkelijk gemaakte kosten voor maximaal twee bezoeken per dag, voor maximaal vier naasten. Voor vervoer per auto geldt een bijdrage van € 0,20 per gereden kilometer voor één auto en maximaal twee bezoeken per dag.
- Reiskosten voor bezoek aan een in een zorginstelling in België of Duitsland opgenomen slachtoffer. Voor openbaar vervoer gelden de werkelijk gemaakte kosten voor maximaal één bezoek per dag, voor maximaal vier naasten. Voor vervoer per auto geldt een bijdrage van € 0,20 per gereden kilometer voor één auto en maximaal één bezoek per dag.
- Verblijfskosten voor bezoek aan het in een zorginstelling in Nederland, België of Duitsland opgenomen slachtoffer, als de zorginstelling meer dan 100 kilometer van huis verwijderd is. De verblijfskosten gelden voor maximaal twee naasten. De tegemoetkoming bedraagt maximaal € 70 per overnachting. Het oordeel over de noodzaak tot het maken van deze kosten is aan de uitvoeringsinstantie.

Indien aan het slachtoffer reeds kosten zijn vergoed voor dezelfde huishoudelijke hulp, kinderopvang of reiskosten, heeft de naaste geen recht op een bijdrage.

Maximaal aan de naaste uit te keren bedragen boven € 100

- De naaste ontvangt voor de hierboven genoemde kosten in het totaal een bijdrage van ten hoogste € 7.500 over de periode 1 januari 2001 tot 1 januari 2007.
- Binnen het maximale bedrag van € 7.500 geldt voor de "Kosten van huishoudelijke hulp of thuiszorg" (zie hiervoor) maximaal € 2.000 per gezamenlijke huishouding van het slachtoffer of overleden slachtoffer (huwelijk of geregistreerd partnerschap of samenlevingscontract of gezamenlijke zorg voor de verzorging en opvoeding van kinderen).

Verplichtingen voor de aanvrager

- De aanvrager is verplicht inlichtingen en bewijsstukken aan de uitvoeringsinstantie te vertrekken over het letsel en over de gemaakte kosten.
- De aanvrager is verplicht de medisch adviseur een machtiging te verstrekken om gegevens op te vragen bij de behandelende medisch beroepsbeoefenaren en uitvoeringsinstellingen.
- De aanvrager is verplicht de uitvoeringsinstantie een machtiging te verstrekken om gegevens bij overige instanties op te vragen.

- Het slachtoffer of de naaste met letsel is verplicht medewerking te verlenen aan (medische) onderzoeken door de medisch adviseur die naar diens oordeel noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de aanvraag.
- Indien de medisch adviseur op grond van de verkregen medische gegevens onvoldoende inzicht heeft in de aard en de ernst van het letsel en/of het verband tussen de ramp en het letsel, is het slachtoffer of de naaste met letsel verplicht een aanvullend onderzoek door een erkende medisch deskundige of een psycholoog te ondergaan.
- De aanvrager is verplicht aan te geven of en tot welk bedrag hij aanspraken uit andere hoofde heeft in de vorm van vergoedingen, voorzieningen of uitkeringen.

Wanneer

- Het aanvraagformulier moet uiterlijk op 31 januari 2007 in bezit zijn van de uitvoeringsinstantie.
- Binnen twee weken na ontvangst van het aanvraagformulier bevestigt de uitvoeringsinstantie schriftelijk de ontvangst.
- Binnen dertien weken beslist de uitvoeringsinstantie op de aanvraag en stelt de aanvrager schriftelijk van haar besluit in kennis. Indien een nader medisch onderzoek nodig is, bepaalt de uitvoeringsinstantie een nadere redelijke termijn waarbinnen het besluit op de aanvraag wordt genomen. De aanvrager wordt in kennis gesteld van deze termijn. Als onderdelen van de aanvraag voor andere vergoeding in aanmerking komen, schort de uitvoeringsinstantie de behandeling van dat deel van de aanvraag op totdat vaststaat of deze onderdelen inderdaad voor andere vergoeding in aanmerking komen.
- Binnen drie weken nadat een besluit tot toekenning is genomen, wordt de vastgestelde bijdrage uitgekeerd.

Hardheidsclausule

De kostenregeling kent een hardheidsclausule. Dat betekent dat de uitvoeringsorganisatie in bijzondere gevallen van de regeling kan afwijken als zou blijken dat sprake is van onbillijkheid die heel zwaar weegt.

4.3 Evaluatie

De commissie adviseert om de kostenregeling na 1 januari 2006 te evalueren. Voor 1 januari 2007 moet een besluit worden genomen over verlenging, stopzetting of wijziging van de regeling.

4.4 Aanbevelingen voor de uitvoering

De commissie regelt niet zelf de uitvoering van de kostenregeling. Zij doet alleen aanbevelingen voor de voorwaarden waaraan de uitvoering in haar ogen moet voldoen.

De organisatie die de kostenregeling uitvoert, moet een *onafhankelijke positie* hebben. De betrokkenen moeten erop kunnen vertrouwen dat de organisatie de regeling onafhankelijk en objectief uitvoert. Dat betekent onder andere dat een organisatie die verantwoordelijk is voor immateriële nazorg, niet ook moet besluiten over de financiële hulp.

De uitvoeringsorganisatie moet de nodige *deskundigheid* aan zich kunnen verbinden om de regelingen *zorgvuldig* uit te voeren. De organisatie moet *slagvaardig* zijn, de regelingen moeten snel en flexibel worden uitgevoerd. De organisatie moet een *bestuursorgaan* zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, zodat het mogelijk is tegen haar besluiten bezwaar aan te tekenen en in beroep te gaan.

De commissie adviseert om de nieuwe stichting die in het leven wordt geroepen voor het uitvoeren van de regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit ook de regeling Tegemoetkoming in kosten te laten uitvoeren. Zij kan de ervaring en expertise die de gemeente Edam-Volendam en de SSNV met de uitvoering van regelingen voor de slachtoffers hebben opgedaan, in haar werk betrekken. Het voordeel van deze stichting is dat er voor de slachtoffers sprake is van één uitvoeringsorganisatie.

Deel 2 Het proces

5 Verkenning

5.1 Opdracht

Motie Wagenaar

Op 3 oktober 2001 heeft de Tweede Kamer het rapport van de Commissie Alders over de nieuwjaarsbrand in Volendam behandeld. Zij heeft daarbij een aantal moties ingediend waaronder de motie van mevrouw Wagenaar en anderen. De tekst van deze aangenomen motie was als volgt:

*“Overwegende dat de slachtoffers van de nieuwjaarsbrand in Volendam van jonge leeftijd zijn;
overwegende dat zij vaak nog geen historie hebben kunnen opbouwen met een inkomen uit arbeid;
overwegende dat er situaties kunnen ontstaan waarin tegemoetkomingen van een bestaande (minimum)uitkering worden afgetrokken;
constaterende dat de Commissie financiële afwikkeling in Enschede voorstellen heeft gedaan voor tegemoetkomingen ten gevolge van letselschade;
verzoekt de regering, in samenspraak met betrokkenen in een coördinerende rol te bewerkstelligen dat soortgelijke tegemoetkomingen voor letselschade voor de slachtoffers van de nieuwjaarsbrand in Volendam tot stand worden gebracht en dat deze tegemoetkomingen niet in mindering worden gebracht op bestaande uitkeringen.”*

Opdracht aan de commissie

De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft naar aanleiding van de motie overleg gepleegd met de Commissie financiële afwikkeling vuurwerkramp II over de vraag of deze commissie ook over Volendam zou willen adviseren. Dit heeft geleid tot een opdracht aan de commissie in gedeeltelijk een andere samenstelling.

De tekst van de opdracht luidde:

*“De commissie heeft - gelet op de motie Wagenaar c.s. (Kamerstukken II, 2000-2001, 27 575 nr. 7) - tot taken:
voorstellen te doen, voor 1 juli 2002, aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam met betrekking tot tegemoetkoming in de materiële schade, letselschade daaronder begrepen, die de slachtoffers van de nieuwjaarsbrand hebben geleden.”*

Aanvaarding opdracht

De commissie heeft de opdracht aanvaard en haar samenstelling aangepast aan de Volendamse situatie. De voorzitter is dezelfde gebleven. Dat geldt ook voor de leden die niet verbonden waren aan Enschede. Daarnaast zijn leden toegevoegd die aan Volendam waren verbonden of hiervoor werden ingeschakeld.

De commissie heeft in de opdracht de formele naam Commissie financiële afwikkeling II "Nieuwjaarsbrand Volendam". De II heeft te maken met het feit dat de commissie een gedeeltelijke voortzetting is van de tweede commissie in Enschede. Voor de duidelijkheid is in dit rapport de naam gehanteerd 'Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam'.

Verskil met Enschede

De commissie heeft direct bij de start van haar werkzaamheden geconstateerd dat de situaties in Enschede en Volendam zodanig van elkaar verschillen dat voor Volendam andere regelingen nodig zijn dan voor Enschede.

In Volendam is sprake van een grote groep slachtoffers van jonge leeftijd waarvan een groot deel uitzonderlijk ernstige brandwonden heeft opgelopen. Brandwonden brengen ernstige handicaps met zich mee. De slachtoffers hebben nog een heel leven voor de boeg, maar hun toekomst, en die van hun naaste omgeving, is volledig anders geworden dan zij mochten verwachten. De slachtoffers ondervinden hun leven lang lichamelijke, psychische en maatschappelijke problemen van hun handicap. De financiële consequenties hiervan werken een leven lang door. De slachtoffers zullen beperkt zijn in hun toekomstig verdienvermogen en kunnen ook op lange termijn nog voor allerlei kosten komen te staan.

Niet alleen zichzelf maar ook hun naaste omgeving ondervinden de consequenties hiervan. De commissie zag het als haar taak om voorstellen te doen om deze consequenties te verzachten.

De commissie heeft van haar ervaringen in Enschede gebruik gemaakt, maar overigens geheel nieuw naar Volendam gekeken.

5.2 Uitgangspunten

De commissie heeft bij haar werk als uitgangspunten gehanteerd:

1. Een eigen benadering van de problematiek in Volendam is noodzakelijk; de situatie is wezenlijk verschillend van de situatie in Enschede.
2. De voorstellen die de commissie doet, zijn een uiting van maatschappelijke solidariteit. De commissie doet vooral voorstellen voor de invulling van de rol van de overheid in deze maatschappelijke solidariteit. Waar dit in de vorm van

financiële regelingen is, geldt dat deze gericht zijn op een tegemoetkoming en niet op een schadeloosstelling. De verstrekking van tegemoetkomingen staat los van de discussie wie aansprakelijk is voor de nieuwjaarsbrand.

3. De commissie richt zich alleen op materiële schade, met inbegrip van de materiële gevolgen van psychisch letsel. De commissie richt zich niet op immateriële schade (zoals gederfde levensvreugde).
4. De commissie heeft als belangrijkste doelstelling de slachtoffers zoveel mogelijk te ondersteunen in het opbouwen van een zelfstandig bestaan, met zo weinig mogelijk afhankelijkheid.
5. Om deze doelstelling te bereiken, worden zoveel mogelijk bestaande instellingen ingezet.

5.3 De problemen in beeld: de inventarisatie

Uitgebreide inventarisatie van problemen en oplossingen

De commissie heeft direct bij aanvang van haar werk besloten om de problematiek in Volendam zo uitgebreid mogelijk te inventariseren. Inzicht in de problemen van slachtoffers en andere personen die bij de ramp betrokken waren, was nodig om te kunnen bepalen met welke vorm van ondersteuning de getroffen en in Volendam het best geholpen zouden zijn. Daarnaast was inzicht nodig in de mogelijke bijdragen van bestaande regelingen aan de oplossing van de te signaleren problemen.

De inventarisatie van problemen heeft onder meer plaatsgevonden door middel van interviews met een groot aantal instanties en personen die op een of andere wijze betrokken zijn bij de behandeling van de gevolgen van de ramp. Uiteraard is ook gesproken met de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam. Daarnaast heeft de commissie bij betrokken instanties informatie verzameld over de aard van de letsels en hun gevolgen. Ook is de situatie van de getroffen jongeren in beeld gebracht. De commissie heeft alleen anonieme informatie ontvangen. Het doel hiervan was zo concreet mogelijk in beeld te krijgen wat de problemen zijn waar de slachtoffers nu en in de toekomst voor staan.

Bij haar beeldvorming heeft de commissie ook gebruik gemaakt van een aantal rapporten over de psychosociale nazorg van de slachtoffers van de discotheekbrand in Göteborg.

Via interviews en bestudering van wet- en regelgeving heeft de commissie zich daarnaast een beeld gevormd van de vele mogelijkheden in bestaande en speciaal voor Volendam ingestelde regelingen die een bijdrage aan de oplossing van problemen kunnen leveren.

De medewerkers van AIC/Het Anker hebben een belangrijke rol gespeeld in de inventarisatie. Zij hebben de commissie gevoed met informatie, onder andere aan de hand van concrete (anonieme) voorbeelden.

Schadebegrippen

De commissie heeft voor de duidelijkheid de begrippen materiële en immateriële schade gedefinieerd. De opdracht aan de commissie luidde voorstellen te doen voor tegemoetkoming in de materiële schade, met inbegrip van letselschade.

Materiële schade is vermogensschade en voornamelijk geregeld in artikel 6:96 van het Burgerlijk Wetboek. Bij materiële letselschade kan worden gedacht aan directe kosten en aan verlies van verdienvermogen en zelfwerkzaamheid.

Immateriële letselschade betreft vooral gederfde levensvreugde door lichamelijk letsel of door overige aantasting van de persoon. Immateriële schade behoorde niet tot de opdracht aan de commissie.

Indeling in doelgroepen

In deel 1, hoofdstuk 1, is al een overzicht gegeven van het onderscheid in doelgroepen waar de commissie gebruik van heeft gemaakt. Dit onderscheid kwam uit de inventarisatie naar voren. De commissie heeft de volgende doelgroepen onderscheiden:

1. (Ernstige) slachtoffers

Slachtoffers zijn degenen die op het moment van het ontstaan van de ramp in het pand aan de Haven 154-156 in de gemeente Edam-Volendam aanwezig waren en als direct gevolg van de ramp letsel hebben opgelopen. Dit is de definitie die in de regelingen wordt gehanteerd.

Binnen deze doelgroep bestaat onderscheid tussen ernstige slachtoffers en slachtoffers. Ernstige slachtoffers zijn de jongeren met ernstige brandwonden, verminkingen en littekens. Zij ondervinden nog dagelijks de lichamelijke gevolgen van de brand en dragen een zware psychische last. Veel van de overige slachtoffers hebben in meerdere of mindere mate eveneens lichamelijke verwondingen opgelopen. Ook voor jongeren uit deze groep geldt dat zij nog dagelijks de gevolgen van de brand ondervinden. Voor allen geldt dat zij te maken hebben met (een groot risico op) psychische problemen.

2. Naasten

Naasten zijn de directe familie (ouders, broers, zussen) en partners van de slachtoffers. Het beeld van deze groep is redelijk uniform. Hun aandacht is helemaal gericht op het helpen van het slachtoffer in de verwerking van de ramp en in de

problemen van werk en dagelijks leven. Daarnaast ondervinden ook zij grote onzekerheid over de toekomst.

Ook de naasten van de overleden slachtoffers vallen in deze groep.

Deze groep staat niet alleen voor extra kosten, maar heeft het ook psychisch zeer zwaar.

3. Hulpverleners

Bij hulpverleners komen vooral psychische problemen voor als gevolg van hun betrokkenheid bij de ramp.

4. Overige betrokkenen

Ook personen in de nabije omgeving van de slachtoffers hebben het psychisch moeilijk als gevolg van de contacten die deze groep heeft met de slachtoffers.

Indeling materiële problemen naar aandachtsgebieden

De commissie heeft de bestaande en in de toekomst te verwachten materiële problemen van de getroffenen in beeld gebracht. Uit de inventarisatie blijkt dat de problemen kunnen worden ingedeeld in drie aandachtsgebieden:

- * medisch,
- * dagelijks leven (wonen en andere dagelijkse bezigheden),
- * werk en inkomen (scholing, omscholing, werken, herintreding in arbeid en inkomen).

Deze indeling is geen doel op zich, maar een hulpmiddel om overzicht te krijgen.

De commissie heeft per aandachtsgebied onderzocht welke problemen er leven met een financieel karakter.

Inventarisatie van (wettelijke) regelingen

De commissie heeft ook in kaart gebracht welke bestaande wet- en regelgeving en specifieke regelingen een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van de problemen. Het gaat om regelingen en niet om particuliere donaties.

Zo hebben de SSVN en de gemeente Edam-Volendam snel na de ramp een aantal specifieke regelingen voor de slachtoffers van de brand in het leven geroepen. Zorgverzekeraars hebben in de eerste periode meer uitbetaald dan strikt genomen volgens de polisvoorwaarden nodig was. Het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport heeft bedragen beschikbaar gesteld voor het oplossen van problemen en voor de oprichting van AIC/Het Anker. Het ministerie van Onderwijs en Cultuur heeft geld beschikbaar gesteld aan de scholen in Volendam voor extra personeel en speciale leer- en hulpmiddelen voor de getroffen leerlingen.

De wet kent daarnaast een groot aantal regelingen die op de een of andere manier kunnen bijdragen aan het oplossen van (toekomstige) problemen van slachtoffers.

Confrontatie problemen en regelingen

De confrontatie van geïnventariseerde problemen en regelingen maakte zichtbaar welke problemen resteren waar geen regelingen voor zijn en welke doelgroepen vooral met deze problemen te maken hebben. De commissie heeft zich niet alleen gericht op problemen die op dit moment spelen, maar ook op problemen die in de toekomst verwacht kunnen worden.

5.4 Conclusies inventarisatie

Aard problematiek

- Herstel van het (ernstige) lichamelijk en psychisch letsel kost in de meeste gevallen veel tijd.
- De ernstige slachtoffers zijn vrijwel allemaal jonger dan 25 jaar.
- Verreweg de meeste (ernstige) slachtoffers wonen in de gemeente Edam-Volendam.
- Een groot deel van de (ernstige) slachtoffers ging voor de ramp naar school en heeft geen arbeidsverleden. Een deel van de (ernstige) slachtoffers was reeds aan het werk.
- Aanpassing van de leefomgeving lijkt voor de slachtoffers met zwaar letsel gedurende het gehele leven noodzakelijk.
- Naasten, hulpverleners en overige betrokkenen kampen ook met problemen.

Problemen per aandachtsgebied waar geen oplossing voor lijkt te zijn

Medisch

Alle medische kosten die tot nu toe zijn gedeclareerd, zijn (met vertraging) uitbetaald. De polisvoorwaarden en de gemeentelijke regelingen zijn afdoende geweest. Op de lange termijn ontstaan problemen door kosten die niet vallen onder polisvoorwaarden van ziektekostenverzekeringen of ziekenfonds. Dat kan ook voor psychische problemen gelden.

Dagelijks leven

Een aantal problemen resteert waarin bestaande wet- en regelgeving niet voorziet. Hierbij moet gedacht worden aan kosten in verband met aanpassing of het verkrijgen van een woning, kosten in verband met warmte-intolerantie, kosten van ergotherapie die uitgaan boven de vergoedingslimiet van behandeldagen en -tijd. In verband met vertraging in studietempo van slachtoffers zullen kosten optreden.

Werk en inkomen

Op dit gebied doet zich een groot aantal problemen voor. Gedeeltelijk worden deze ondervangen door gebruik te maken van bestaande wet- en regelgeving. De resterende problemen hebben te maken met de jonge leeftijd van het merendeel van de slachtoffers. Een arbeidsverleden ontbreekt veelal. Een jongere zonder arbeidsverleden of inkomen bouwt buiten de AOW geen pensioen op indien er sprake is van ziekte en/of arbeidsongeschiktheid. Ook beschikken jongeren soms over onvoldoende inkomen om aan het sociale leven deel te nemen. Bij ziekte of arbeidsongeschiktheid heeft een jongere jonger dan 18 jaar in het algemeen geen recht op een uitkering.

De arbeidsmarktperspectieven van de slachtoffers zijn aanzienlijk gewijzigd en veel nadeliger geworden.

Ook naasten, hulpverleners en overige betrokkenen kunnen van hun psychisch letsel belemmeringen ondervinden in hun werkzame leven.

6 Adviezen en motivering

6.1 Grootste zorg

De inventarisatie wijst uit dat de gevolgen van de ramp voor een groot aantal getroffen en levenslang van invloed blijven. Zij ondervinden niet alleen ernstig lichamelijk en psychisch letsel maar krijgen nu en in de toekomst ook te maken met allerlei praktische en sociale problemen als gevolg van de ramp. Daar bovenop krijgen zij met kosten te maken. De gehele Volendamse gemeenschap, en met name de slachtoffers en hun naasten, maakt zich ernstig zorgen over de vraag in hoeverre de slachtoffers van de ramp in staat zullen zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie te verwerven. Hun arbeidsvermogen is aangetast. Zij hebben nog geen historie met een inkomen uit arbeid. Zij missen hierdoor een financiële basis om een onafhankelijke economische positie op te bouwen. Slachtoffers lopen tegen zaken aan als scholing, moeilijkheden bij zelfstandige huisvesting en problemen om zelfstandig inkomen uit arbeid te verwerven. Daar komt bij dat de slachtoffers te maken hebben met extra kosten als gevolg van het letsel dat zij door de ramp hebben opgelopen.

De commissie deelt deze zorgen. Om die reden gaat zij in haar advisering verder dan haar strikte opdracht luidde. Zij adviseert niet alleen over financiële tegemoetkomingen maar ook over een centrum voor reïntegratie en nazorg.

6.2 Drie voorstellen voor (financiële) ondersteuning

De commissie adviseert om slachtoffers en naaste familieleden financiële ondersteuning te bieden, en hen daarnaast de diensten van een centrum voor reïntegratie en nazorg aan te bieden. Dit centrum moet bovendien niet alleen voor slachtoffers en naaste familieleden openstaan, maar ook voor hulpverleners en overige betrokkenen.

De combinatie van maatregelen die de commissie voorstelt, moet slachtoffers zoveel mogelijk helpen om de draad van het leven weer op te pakken, een eigen bestaan op te bouwen, een eigen inkomen te verwerven en de effecten van een opeenstapeling van problemen te verzachten.

1. Ondersteuning door een centrum voor reïntegratie en nazorg

De commissie stelt voor om het huidige AIC/Het Anker in Volendam om te vormen tot een centrum voor reïntegratie en nazorg. Dit centrum geeft maximale hulp en ondersteuning bij het opbouwen van een eigen bestaan en het verwer-

ven van een zelfstandige maatschappelijke en economische positie. Financiële tegemoetkomingen alleen zijn voor de slachtoffers niet voldoende om dit te bereiken. Praktische begeleiding is van even groot belang. Het gaat met name om ondersteuning bij nazorg, scholing, werk en huisvesting. De jongeren zullen nog tegen veel problemen aanlopen. Willen zij werkelijk een zelfstandige positie krijgen, dan hebben zij ondersteuning nodig.

Het voorstel voor een centrum voor reïntegratie en nazorg is sterk ingegeven door ervaringen die zijn opgedaan bij andere rampen als de Bijlmerramp, de ramp in Enschede en de ramp in Göteborg. In Göteborg maakt men zich grote zorgen over een groep jongeren die niet (meer) in beeld is bij de verschillende nazorginstellingen.

Gebleken is dat voor lange tijd nazorg noodzakelijk is.

Niet alleen slachtoffers maar ook de andere doelgroepen kunnen behoefte hebben aan (psychosociale) nazorg. Voor hen allen geldt dat zij dicht bij huis gemakkelijk moeten kunnen binnenlopen bij het centrum voor reïntegratie en nazorg. Het centrum voor reïntegratie en nazorg wijst hun de weg, helpt hen en begeleidt hen tijdens de gehele periode van (her)intreding op de arbeidsmarkt en psychosociale nazorg.

2. Eenmalige tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit

De commissie stelt voor de slachtoffers met blijvend lichamelijk en psychisch letsel een uitkering ineens te verstrekken die afhankelijk is van de mate van functionele invaliditeit. Dit is in overeenstemming met de handelwijze in Enschede, zoals ook in de motie Wagenaar verzocht. De systematiek is in overeenstemming met Enschede, de uitwerking is toegespitst op de specifieke situatie in Volendam. Deze uitkering moet voor de grote groep jongeren de materiële gevolgen van blijvende invaliditeit verzachten, en hij moet de slachtoffers stimuleren om de draad van het leven weer op te pakken en hun toekomst zelf vorm te geven. De uitkering geeft de slachtoffers een financiële basis van waaruit zij beter in staat zijn een zelfstandige maatschappelijke en economische positie op te bouwen en financiële onzekerheden het hoofd te bieden.

3. Tegemoetkoming in kosten als gevolg van door de ramp opgelopen letsel

Naast de ernstige lichamelijke consequenties van de brandwonden, de zware psychische last en de vele vragen over de toekomst, komen slachtoffers en naasten ook nog eens voor extra kosten te staan. Uit de inventarisatie is gebleken dat bestaande wet- en regelgeving grotendeels voorziet in de kosten van slachtoffers, maar dat desondanks de slachtoffers en hun naasten in de komende jaren kosten van diverse aard zullen maken. Om de gevolgen van een opeenstapeling van problemen te verzachten, stelt de commissie voor om slachtoffers en

naasten financieel tegemoet te komen in de kosten die zij maken als gevolg van het opgelopen letsel. Het gaat om kosten die niet op andere wijze worden vergoed, en het gaat uitdrukkelijk om een tegemoetkoming vanuit maatschappelijke solidariteit en niet om een vergoeding van alle kosten.

6.3 Maatschappelijke solidariteit

Maatschappelijke solidariteit bij rampen

Na dramatische gebeurtenissen, zoals de ramp in Volendam, ontstaan spontaan allerlei uitingen van maatschappelijke solidariteit. De samenleving organiseert materiële en immateriële hulp. Geld wordt ingezameld. Per ramp zijn deze uitingen zeer verschillend, omdat rampen per definitie ongelijk zijn in oorzaken en gevolgen.

Particulier initiatief en overheid werken samen in het uiting geven aan de maatschappelijke solidariteit. Deze uitingen betreffen noodmaatregelen voor de eerste opvang van de slachtoffers van een ramp. Daarnaast bieden zij, afhankelijk van de situatie, hulp als aanvulling op bestaande algemene verzekeringen en regelingen en voorzieningen van de overheid. Het doel van deze hulp is slachtoffers in staat te stellen de draad van het leven weer op te pakken en hun toekomst opnieuw vorm te geven.

De Commissie financiële afwikkeling vuurwerkkramp Enschede heeft in haar rapport Advies aanvullende financiële tegemoetkomingen voor de getroffen en van de vuurwerkkramp Enschede een uitgebreide onderbouwing gegeven van haar visie op maatschappelijke solidariteit.

Maatschappelijke solidariteit in Volendam

In Volendam hebben particulier initiatief en overheid vanaf het begin samengewerkt in het uiting geven aan de maatschappelijke solidariteit. Gemeente, rijksoverheid en de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (SSNV) dragen tot nu toe samen zorg voor de eerste opvang van slachtoffers. Daarbij hebben zij de taken verdeeld. De rijksoverheid subsidieert onder andere de psychosociale nazorg en het advies- en informatiecentrum AIC/Het Anker. Dit is direct na de ramp opgericht om de nazorg te coördineren. De gemeente Edam-Volendam heeft onder andere diverse regelingen ingesteld om de eerste nood te lenigen.

De SSNV heeft onmiddellijk na de ramp de spontane uitingen van maatschappelijke solidariteit vanuit de samenleving vormgegeven en gekanaliseerd. De uitingen kwamen niet alleen vanuit de Volendamse gemeenschap, maar vanuit geheel Nederland.

Samen komen gemeente, rijksoverheid en de SSNV tot de conclusie dat ook op langere termijn ondersteunende maatregelen voor de slachtoffers nodig zijn. En ook daarin verdelen zij de taken.

De Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam doet in dit rapport voorstellen voor ondersteunende maatregelen die de rijksoverheid zou kunnen treffen. Daarmee geeft zij invulling aan de rol die de rijksoverheid kan spelen in het uiten van de maatschappelijke solidariteit op de langere termijn. Voor de overheid geldt dat zij bij het al dan niet geven van overheidssteun de precedentwerking in het oog moet houden. De overheid moet noodzakelijkerwijs met meer rekening houden dan alleen met het belang van de slachtoffers van dat moment. Het particulier initiatief, per definitie de uiting van gebundelde solidariteit in de samenleving, behoeft zich daardoor minder te laten leiden.

De verschillende mogelijkheden die overheid en particulier initiatief hebben, komen tot uitdrukking in de taakverdeling tussen overheid en de SSNV. Naast de ondersteunende maatregelen die de overheid voor haar rekening kan nemen, heeft de SSNV de ruimte om een eigen invulling te geven aan verschillende maatregelen.

De adviezen van de commissie over de door het rijk te nemen maatregelen zijn in overleg met de SSNV, adviserend lid van de commissie, tot stand gekomen. De inhoud van de adviezen is overigens voor rekening van de commissie. Het doel van het overleg was een afstemming tussen de maatregelen uit maatschappelijke solidariteit van het rijk en de uitingen van maatschappelijke solidariteit die via het particulier initiatief, de SSNV, lopen.

Het feit dat de SSNV in de commissievergaderingen zelf gesprekspartner was, zorgde er bovendien voor dat de maatregelen die de commissie voorstelt, goed aansluiten op de behoefte in de praktijk. Ook de deelname van de directeur van AIC/Het Anker aan de commissievergaderingen droeg hieraan bij. De banden die de SSNV en AIC/Het Anker hebben met de Volendamse gemeenschap, onder andere met de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam, staan hier garant voor.

Het totaal van ondersteunende maatregelen van overheid en de SSNV vormt een pakket dat tegemoet komt aan alle aspecten van de ondersteuning waar slachtoffers behoefte aan hebben. Doordat er variëteit ontstaat in ondersteunende maatregelen wordt de kans groter dat alle slachtoffers die ondersteuning vinden waar zij het meest behoefte aan hebben.

6.4 Financiering

De voorstellen die de commissie doet, betreffen de bijdrage van de overheid in de uiting van maatschappelijke solidariteit. Overheid en particulier initiatief, in Volendam gebundeld in de SSNV, werken samen in de uitingen van maatschappelijke solidariteit. Als de staatssecretaris de voorstellen van de commissie overneemt, is het de rijksoverheid die de in dit rapport opgenomen maatregelen financiert. In aanvulling daarop financiert de SSNV ondersteunende maatregelen. Haar besluiten hierover stemt zij af op hetgeen de overheid aan maatregelen biedt.

6.5 Uitvoering

Aanbevelingen voor de uitvoering

De commissie regelt niet zelf de uitvoering van de door haar voorgestelde maatregelen. Zij heeft wel een aantal adviezen voor de uitvoering geformuleerd en heeft ook de voorbereidingen voor de uitvoering in gang gezet.

In deel 1 Resultaten zijn per commissievoorstel de aanbevelingen aan de orde gekomen.

Een stuurgroep neemt het werk van de commissie over

Om de continuïteit van het werk van de commissie te waarborgen, heeft de commissie voorgesteld een tijdelijke stuurgroep in te stellen die de regie voert over de voorbereidingen voor de uitvoering van de verschillende maatregelen. Het werk van deze stuurgroep is tijdelijk.

Deze stuurgroep neemt beslissingen over de uitwerking van de adviezen van de commissie en zorgt voor de afstemming en samenhang in de uitvoering hiervan. De belangrijkste partijen zullen in de voorbereidingen voor de uitvoering betrokken worden.

De stuurgroep begeleidt AIC/Het Anker bij de omvorming naar een centrum voor reïntegratie en nazorg. Zij zorgt ervoor dat de regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit wordt voorbereid, en dat een adviesgroep van deskundigen afspraken maakt over de indeling van de specifieke gevolgen van brandwondenletsel in de AMA-klassen. Bovendien zorgt zij ervoor dat een nieuwe stichting wordt opgericht ter uitvoering van de regeling Tegemoetkoming in schade in verband met functionele invaliditeit en de regeling Tegemoetkoming in kosten.

Zodra deze werkzaamheden zijn afgerond, is de taak van de stuurgroep voltooid.

De gemeente Edam-Volendam heeft een belangrijke taak in de nazorg. Mede daarom had de commissie de opdracht om haar adviezen ook aan het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Edam-Volendam te richten. De stuurgroep

zal dan ook onder leiding staan van de burgemeester van de gemeente Edam-Volendam. De stuurgroep wordt ondersteund door het projectteam dat ook de Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam heeft ondersteund. In de stuurgroep werken in ieder geval samen de gemeente Edam-Volendam, de SSNV, AIC/Het Anker, en vertegenwoordiger(s) van ministeries die in de commissie Financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam betrokken waren.

Een klankbordgroep adviseert de stuurgroep bij de nadere uitwerking van de adviezen van de commissie. Hierin zullen in ieder geval vertegenwoordigd zijn de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam en externe deskundigen.

7 De commissie en haar omgeving

7.1 Samenstelling commissie

De Commissie financiële afwikkeling nieuwjaarsbrand Volendam was een gedeeltelijke voortzetting van de Commissie financiële afwikkeling II vuurwerkkramp Enschede. De voorzitter was dezelfde, James van Lidth de Jeude, burgemeester van Deventer.

Leden

De leden waren gedeeltelijk dezelfde. Dat geldt voor de vertegenwoordigers van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, en voor de verzekeringsdeskundige.

De commissie kende daarnaast leden vanuit andere ministeries dan voor Enschede het geval was. In de commissie waren vertegenwoordigd het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De gemeente Edam-Volendam was uiteraard ook lid van de commissie.

Adviserende leden

Vertegenwoordigers van AIC/Het Anker en de SSNV waren adviserend lid. Later is een vertegenwoordiger van GGD-Zaanstreek-Waterland toegevoegd.

Projectteam

Binnen het projectteam waren enkele personen werkzaam die ook bij het projectteam van Enschede betrokken waren. Het projectteam is daarnaast aangevuld met een groot aantal deskundigen die specifiek voor Volendam zijn aangetrokken. Aan het projectteam nam ook deel één van de commissieleden die de gemeente Edam-Volendam vertegenwoordigde.

7.2 Werkwijze

Het projectteam had het voortouw in de voorbereidingen en onderhield nauw contact met de voorzitter, de leden en betrokken instanties. De commissie volgde de lijn van eerst inventariseren en vervolgens analyseren van de problemen. Nadat de eerste resultaten van de inventarisatie geanalyseerd waren en de lijn van de conclusies van de inventarisatie zich begon af te tekenen, is gelijktijdig gewerkt aan het voltooien van de inventarisatie en het uitwerken van de maatregelen. Het was de commissie duidelijk dat zij in het ontwerpen van maatregelen drie sporen wilde volgen: het spoor van het centrum voor reïntegratie en nazorg, het spoor van aan-

vullende financiële hulp bij het verwerven van een zelfstandige economische positie en het verzachten van de financiële gevolgen van invaliditeit, en het spoor van tegemoetkomingen in kosten. Voor elk spoor zijn de verschillende mogelijkheden uitgebreid op een rij gezet.

Tezamen moesten deze sporen een totaalpakket opleveren waarvan de commissie het gevoel had dat het een goede invulling was van de uiting van de overheid in de maatschappelijke solidariteit.

7.3 Communicatie

Werken in stilte

De werkwijze van de commissie (eerst inventariseren, problemen analyseren en vervolgens maatregelen op maat ontwerpen) bracht met zich mee dat pas in een laat stadium zicht ontstond op het totaalpakket van maatregelen. Zolang het totaalpakket niet duidelijk was, achtte de commissie het niet verstandig om iets naar buiten te brengen over de maatregelen waar zij aan dacht. Dit zou tot vragen leiden die de commissie tot teleurstelling van de slachtoffers nog niet zou kunnen beantwoorden.

Daar komt bij dat de commissie alleen naar buiten wilde treden als zij zeker was van draagvlak voor haar voorstellen bij de opdrachtgever. Naar haar mening zouden getroffen en in een onmogelijke situatie komen te verkeren als de door de commissie gepresenteerde voorstellen niet zouden worden overgenomen of gefinancierd.

Met name voor de slachtoffers was het lastig dat de commissie in stilte werkte. Zij keken uiteraard uit naar de voorstellen van de commissie. De commissie was zich daar goed van bewust, maar was van mening dat het voor de slachtoffers nog vervelender zou zijn als zij op maatregelen gingen rekenen waar de commissie later op terug moest komen.

De commissie heeft hiermee de Stichting Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (SSNV) af en toe in een moeilijke positie gebracht omdat deze als schakel tussen de commissie en de Volendamse gemeenschap voortdurend vragen kreeg over de te verwachten resultaten. Zij kon hier geen duidelijk antwoord op geven. De commissie is de SSNV erkentelijk voor de bemiddelende rol die zij hierin gespeeld heeft.

Veelzijdige contacten tussen betrokken partijen

Tussen de vergaderingen door onderhielden projectteam, voorzitter en de belangrijkste leden veel onderlinge contacten om te bevorderen dat de meest betrokken partijen zich konden vinden in de richting waarin de commissie werkte.

Ook onderhield de commissie contacten met de opdrachtgever en de verschillende

nazorginstanties. Het particulier initiatief, de SSNV, was zeer direct betrokken als adviserend lid van de commissie. Dit geldt ook voor AIC/Het Anker. Naast de officiële commissievergaderingen was veel overleg met alle betrokken partijen en vooral ook de opdrachtgever nodig.

Overleg met de belangenvereniging

De SSNV heeft een zeer directe band met de Volendamse gemeenschap en vooral met de slachtoffers van de ramp. Zij staat in nauw contact met de Belangenvereniging Slachtoffers Nieuwjaarsbrand Volendam (BSNV). De SSNV vormde daardoor voor de commissie een belangrijke schakel tussen slachtoffers en commissie. Ook de inbreng van AIC/Het Anker zorgde voor een goede relatie tussen de praktijk en het werk van de commissie.

Daarnaast heeft de commissie ook zelfstandig contacten gehad met de BSNV, met name om het draagvlak voor de voorstellen bij de BSNV te peilen.

Perscontacten

De commissie heeft alleen bij de start van haar werkzaamheden contacten met de pers gehad. Omdat de commissie geen resultaten naar buiten kon brengen, heeft zij afgezien van een tussentijdse presentatie.

Communicatie over de uitvoering van de voorstellen

De gemeente Edam-Volendam heeft een belangrijke rol in de regie over de voorbereidingswerkzaamheden voor de uitvoering van de voorstellen van de commissie. Via de gemeentelijke voorlichtingskanalen en via AIC/Het Anker zal bekend worden wanneer slachtoffers en andere betrokkenen gebruik kunnen gaan maken van de regelingen. AIC/Het Anker is voor de betrokkenen het eerste informatieloket voor de regelingen. Dit past bij de functies van het centrum voor reïntegratie en nazorg dat AIC/Het Anker gaat worden.